

15.9.38

חיים הזמינני הבוקר למסור על שיחתי עם מ.מ. שלוש אחר מ.מ. לבוא בגלל ישיבת הקבינט והשיחה^{היום}/קצרה. אולם אמש שוחחו שעות אחדות. לפני השיחה הראיתי לחיים הדרישה הטלגרפית כלונדון שנשלחה בחמשה לח"צ לירושלם להודיע כמה העתקות מהדו"ח של הועדה ידרשו. טלגרפה זו יש ללמוד "שמשרד המושבות יודע כבר על הוכן הדו"ח שהולך ומוכן לדפוס, אם אינו הולך ונדפס כבר.

מ.מ., לפי דברי חיים, הודיע נמרצות שאין לו כושג ממחשבות הועדה, ורק בשבוע הראשון לאוקטובר ידע על מסקנות הועדה. הוא הסכים לה. שחרבה אשמת הפקידות והממשלה כלונדון במצב זה, אולם גם היהודים אשמים (א) הם אגרסיביים (ז) (ב) הם נחפזו יותר מדי והעליה הגדולה בשנים שלפני המהומות הביאו לידי התפרצות. הוא בעצמו היה רוצה לראות ישוב יהודי גדול בארץ ()
אם מסקנות הועדה לא יהיו רצויות ליהודים לא תטיל הממשלה עליהם את קשי הדחיה, אלא תסתלק בעצמה מתחלונתה. הוא מוכן להחזיר להלכה עקרון יכולת הקליטה הכלכלית, אבל נחוץ שיהיה הסכם למפרע על כמות העליה במשך תקופה של שנים. הממשלה עומדת בפני העולם הערבי. יש מלבד א"י ארבע ארצות: סוריה, עיראק, מצרים ומעוריה. סוריה קרועה ומתוסרת אוגרים, עיראק ומצרים תלויות באנגליה, אולם אכן סעוד עומד בריאות עצמו, לא נהנה מהפדי אנגליה. להיטך, וחוא כוח מתנגד בתוקף לחלוקה, היכולים היהודים לבוא אהו בדברים?...?

ח. אמר לו שבהמשך השיחות הוא רוצה לשהף אותי, ומ.מ. קבע לשנינו פגישה בשבת באחוזתו באסכס, אם לרגל הסכם הפוליטי לא יצטרך להיות כלונדון. במקרה זה תחקיים השיחה ביום ב' בערב.

- עד כמה שיכלתי ללמוד מדברי חיים - הרי מ.מ. סבור שענין המדינה היהודית הוא בלתי אפשרי. וכמוכן שאין לחשוב על "חזרה למנדט" - כלומר לעליה עפ"י יכולת הקליטה הכלכלית. הממשלה האנגלית אינה מוכנה להלחם ליהודים, והמשך פעולתנו יהיה תלוי בהסכם הערבים....

אמרי לחיים שלא יתכן שנשלים בקלות עם ביטול המדינה היהודית. בשיחות שהתקיימו עלינו לדרוש שהממשלה או מ.מ. יקבעו יחסים שלוש השאלות הגדולות: חיטה, ירושלים, גליל, נגב. שולוח אלו אינן עניין לסטטיסטיקה - אלא לקביעה פוליטית. ביטול המדינה מחוץ החנגדות הערבים מירושה היסול העזרה של אנגליה לציונות כי להסך עליה גדולה יתנגדו הערבים עוד ביתר שאת. במקרה הרע ביותר נצטרך גם אנו להלחם!

- באחת עשרה וחצי ישיבה עם חברי ההנהלה, אוסיסקין, רב ברלין, ברל ולוקר, שבה מסר חיים על שיחתו עם מ.מ. בענייני בטחון. אוסיסקין הציע למען האחדות שיחד אתו נלחם כבר עכשיו נגד כל רעיון של חלוקה ובעד המנדט. המימות לא קרוש - -

- בצהריים אכלנו, לוקר ואנכי עם גיליס. סיפרנו לו השמועות על חזרה, על חכנית חרים ועל עמדת ריד. הוא הזכיר שיד היה מחבר התזכיר נגד העליה שהמפלגה דחתה. גיליס כדרכו אושטימי ביחס להתנחלות הממשלה. צמברליין לא יטכור הצ'יחים, כי הצ'יחים לא יוותרו, ואם ילחמו צרפת לימינס, ואנגליה תהיה מוכרחה להתערב הוא סבור שאם לא תהיה מלחמה מיד תהיה מלחמה בעוד חודשים אחדים. אולם הוא מאמין יותר מדי בצמברליין.

- בערב נמשי עוד מעט אם בן-כוהן. שאלתיו אם יש לקוות לעזרה אמריקנית באחד משני המקרים: 1) אם בעוד שבועות אחדות נלחם על היקון השוב בתכנית חלוקה, אשר בכללה נחשכנה לבת-עיון, כגון כלילת ירושלים או הינה, 2) אם נדחה לגמרי תכנית החלוקה, ונלחם על אפשריות של עליה רחבות?

בן כוהן כסופק בעזרה. לפני שנתיים כשהיתה סכנה המסקת העליה התנגד רוזוולט. עכשיו נכשכה כבר המלחמה למעלה משנתיים, ואם לא נוכל להוכיח בתעודות ועובדות אפסאסא אפסאסא שאנגליה לא רצתה בכוונה לרכא הסירור - יאמר ר-ס לעצמו כיצד אני יכול לדרוש מאנגליה דבר בלתי אפשרי? האם מוכן אני לשלוח צבא לארץ?

הוא נפגש לאח"צ עם וטרמולד ושאר חברי הועדה. לא עלה בידו להציל מסיחה ^{דבר} ~~אצל~~, אולם ריד אמר לו שאם יחלקו כל אדמת א"י הראויה לעיבוד בין כל הישוב הכשרי - יהפכו שני אקרים לאיש (לנפש או למשטחה?)